

ВАШИНГТОН — Џејмс О'Брајен, помоћник државног секретара САД задужен за Европу и Евроазију, рекао је да је за Америку подједнако важно питање стабилности, али и спровођење реформи у Србији, оценивши да је и за једно и за друго потребно време.

Он је подсетио да су на изборима у Србији опозиционе странке добиле више гласова него на претходном изласку на биралишта, као и да треба видети да ли ће доћи до формирања власти на нивоу Београда, где је опозиција имала највише замерки на гласачки процес.

"Међународни посматрачи заправо нису надгледали те изборе. Дакле, проналажење доказа о томе шта се десило у Београду је нешто што се, знате, гради током времена. Али видећемо да ли ће се формирати влада. На парламентарном нивоу, опозиционе странке су добиле 200.000 гласова више и имају знатно више посланика него раније. У многим областима, то је знак који дозвољава неку врсту другачијег пута напред", рекао је О'Брајен на панелу који је у Вашингтону организовао Маршалов фонд, одговарајући на

питање да ли некад америчка спољна политика на Балкану делује тако да се бира стабилност испред реформи.

Међународни и домаћи посматрачи уочили су нерегуларности на парламентарним и локалним изборима у Србији 17. децембра. Опозиција је тражила поништавање избора у Београду и ново гласање под новим условима, док власт негира нерегуларности.

Међународни посматрачи предвођени Канцеларијом ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ОДИХР) у прелиминарном извештају су навели да су на дан гласања уочене нерегуларности, али и да су изборни услови ишли у корист власти и да нису били једнаки за све.

"Оно што представља изазов како да се крене напред - а покушао сам то да кажем јавно и мислим да ми то није баш најбоље успело - је у томе ко ће моћи да народу Србије испуни обећано? Мислим да једна од ствари у нашим дискусијама у Вашингтону која често делује помало изобличено је да Србији у тренутном регионалном поретку иде прилично када су у питању улагања и економски стандарди", казао је О'Брајен.

Ипак, он сматра, да инсистирање на реформама и стабилности не мора да буде у супротности.

"Дакле, ако задржимо ствари какве јесу, у суштини имамо ситуацију да зараде у Србији настављају да расту, као и економија, да је више вредних инвестиција. Ако желимо да друге државе и људи у тим државама имају исту прилику, морамо да подстичемо реформе чак и уз ризик од неке нестабилности".

Домаћа посматрачка мисија ЦРТА је убрзо након гласања, на основу својих налаза, саопштила да резултати не одржавају вољу грађана.

ЦРТА је изнела наводе о миграцијама бирача из других градова који су гласали на локалним изборима у Београду, као и "класирању бирача", односно уписивању гласача на више бирачких места истовремено.

Након тога су уследили напади представника власти на ЦРТУ, а потом је председавајући Одбора за спољне послове у америчком Сенату, демократа Бен Кардин, саопштио је да је "алармиран застрашивањем организације цивилног друштва ЦРТЕ од стране српских власти, што је одмазда за важан извештај њихове посматрачке мисије о изборима".

Недавно је о изборима у Србији расправљао и Европски парламент. Део посланика тог тела је затражио међународну истрагу о изборима у Србији и позвали су чланице ЕУ да не признају резултате избора док се истрага не заврши.

О ситуацији у Србији и евентуалној резолуцији би Европски парламент требало да гласа на седници која почиње 5. фебруара.

Говорећи на панелу Маршаловог фонда, О'Брајен је навео да су економија и пројекти попут ЕУ Плана за Западни Балкан добар подстицај за регион.

"Мамац' да се учествује у индустријама веће вредности и значајније прилике за раст је заиста важан и, рекао бих, одмах доступан за политичке лидере у тим земљама, посебно у Србији, али и у другим. И то је тачка где се спајају интереси који промовишу и реформе и стабилност региона".

Према његовим речима, међутим, постоје и "друге врсте реформи којима се мало више супротстављају лидери широм региона".

"А постоји низ лидера, посебно у Босни и Херцеговини, који имају користи од повећања нестабилности. Реформе тамо ће се супротставити праксама које заговарају господин Додик и други", сматра О'Брајен.

Он је закључио да, иако постоје одређене разлике од државе до државе, регион Западног Балкана имају добру прилику за напредак, какав није постојао у претходном периоду.

"Равнотежа је на сваком месту мало другачија, али то што регион у целини има процес који иде напред по питањима у којима сви лидери признају да морају да раде боље - то је права промена у односу на, рецимо, пре четири или пет година. И не желим да пропустимо ту прилику, која је на неки начин јединствен за овај тренутак, за разлику од онога где смо били пре пандемије".

(Глас Америке)